

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Християнство – світова релігія»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітньо-наукова програма: Усі.

Спеціальність: Усі.

Галузь знань: Усі.

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Християнство – світова релігія.
Освітня програма	Усі
Спеціальність	Усі
Галузь знань	Усі
Освітній рівень	Перший (бакалавр)
Статус дисципліни	Вибіркова
Формат дисципліни	Денна форма навчання (лекції, семінарські заняття)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6883
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс лекцій присвячено вивченню особливостей віровчення, обряду, культурній багатоманітності християнства, диференціація напрямів християнства, традиції й сучасний стан християнства в українському суспільстві.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни: формування цілісного бачення християнства як однієї із світових релігій	
4. Загальні та фахові компетентності	
Формування релігієзнавчих знань про: <ul style="list-style-type: none"> • християнство як світову релігію • виникнення, етапи розвитку християнства • джерела віровчення, специфіку віровчення християн • напрями, течії, конфесії християнства • особливості розвитку християнства в Україні • християнську культуру, етику, мораль • християнське мистецтво 	
5. Програмні результати навчання	
<ul style="list-style-type: none"> • Вміння опрацьовувати й аналізувати різноманітні типи джерел інформації, що висвітлюють тематику християнства як однієї із світових релігій • Вміння висловлювати й аргументувати власні погляди щодо актуальних питань становища християнства у світі в контексті розвитку інших релігій <p>Формування релігійної терпимості, міжконфесійної толерантності, світоглядного плюралізму до представників інших світових та національних релігій.</p>	

6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	12		
семінарські заняття / практичні	18		
самостійна робота	60		
Тематика курсу			
Тема	Кількість год.		
	Лекції	Семінари	Самостійна робота
Тема 1. Виникнення християнства <i>Студенти вивчають, вміють пояснити основні питання теми:</i> Умови виникнення християнства. Християнство за часів Ісуса Христа та апостолів. Період Вселенських соборів у християнстві. Утвердження віровчення. Патристика. Боротьба з єретичними рухами. Великий Церковний розкол (1054 р.). Ранні християнські громади. Перші патріархати (церкви): Єрусалимська церква, Римська церква, Олександрійська Церква, Антиохійська церква. Християнське богослів'я /теологія.	2	2	5
Тема 2. Біблія – книга книг для християн. Новий Завіт у християнстві. <i>Студенти вивчають, вміють пояснити основні питання теми:</i> Біблія: структура, значення для християн. Переклади Біблії українською мовою. Загальна характеристика Нового Завіту. Утворення Нового Завіту. Новий Завіт й іудейська релігійна традиція. Новозавітня концепція любові.	2	2	5

<p>Євангельські притчі про: навернення грішників; про добрий плід; про зраду і відступництво; про любов і прощення.</p> <p>Вчення про Церкву у Новому Заповіті. Завдання Церкви, структура.</p>			
<p>Тема 3. Основи ортодоксального християнського вчення (християнська догматика)</p> <p><i>Студенти вивчають, вміють пояснити основні питання теми:</i></p> <p>Нікео-Константинопольський символ віри.</p> <p>Вчення християн про Пресвяту Трійцю.</p> <p>Христологічні вчення.</p> <p>Вчення християн про Діву Марію.</p> <p>Вчення християн про Церкву.</p> <p>Есхатологічні вчення християнства.</p> <p>Вчення про іконовшанування.</p> <p>Вчення про святих.</p> <p>Вчення Церкви про монастирі, чернецтво.</p> <p>Християнські таїнства.</p> <p>Християнська символіка.</p>	2	2	10
<p>Тема 4. Вселенське православ'я в ортодоксальному християнстві</p> <p><i>Студенти вивчають, вміють пояснити основні питання теми:</i></p> <p>Святе Передання: джерело православної віри.</p> <p>Структура Вселенського православ'я.</p> <p>Автокефалія, автономія, екзархат: відмінність понять.</p> <p>Православні монастирі і чернецтво.</p> <p>Ісихазм.</p> <p>Богослужіння (Літургія) східного обряду.</p> <p>Літургія Івана Золотоустого: структура, символіка.</p> <p>Святкування християнських свят у православ'ї.</p>	2	2	10

<p>Піст як період і аскеза у ортодоксальному християнстві. Православ'я у світі: сучасний період розвитку.</p>			
<p>Тема 5. Католицька церква як напрям і конфесія в ортодоксальному християнстві</p> <p><i>Студенти вивчають, вміють пояснити основні питання теми:</i></p> <p>Особливості догматики католицького віровчення. Ватикан – адміністративний центр католицької Церкви. Роль і значення папи Римського в католицькій церкві. Структура й діяльність Католицької Церкви. Богослужіння (меса) латинського обряду в католицькій церкві. Святкування християнських свят у католицькій церкві. Григоріанський календар. Видатні католицькі святині світу. РКЦ в Україні. Феномен святих у ортодоксальному християнстві</p>	2	2	10
<p>Тема 6. Православ'я в Україні</p> <p><i>Студенти вивчають, вміють пояснити основні питання теми:</i></p> <p>Запровадження християнства в Україні періоду Київської Русі. Київська митрополія. Галицька митрополія. Анексія Київської Митрополії Московським Патріархатом. Відродження українського православ'я на початку ХХ ст. Становище українського</p>	2	2	5

<p>православ'я в період ХХ ст.</p> <p>Новий та новітній періоди розвитку православ'я в Україні.</p> <p>Обряд й обрядовість в українському православ'ї. Мова і обрядовість.</p> <p>Православні святині України</p>			
<p>Тема 7. УГКЦ в структурі християнства. Утворення УГКЦ.</p> <p>Етапи історії УГКЦ.</p> <p>Структура УГКЦ, управління.</p> <p>Монаші згромадження УГКЦ.</p> <p>Соціальна активність УГКЦ</p>		2	5
<p>Тема 8. Спільні ознаки віровчення протестантських організацій.</p> <p>Лютеранство. Англіканство. Кальвінізм. Баптизм.</p> <p>Єговізм.</p> <p>Соціальна активність протестантських організацій.</p> <p>Відношення протестантських організацій до питань біоетики, здорового способу життя. Неохристиянські релігійні організації.</p>		2	5
<p>Тема 9. Християнська культура, мистецтво. Екуменічні відносини в християнстві.</p> <p>Пам'ятки християнської архітектури в Україні.</p> <p>Іконопис, іконографічні типи. Феномен чудотворних ікон .</p> <p>Вертеп як театралізоване дійство.</p> <p>Колядки як календарно-обрядові</p>		2	5

<p>пісні: традиції в Україні та зарубіжжям. Хорове мистецтво в християнстві. Християнська тематика в кіномистецтві. ЗМІ та медіа ресурси в християнстві. Міжконфесійні екуменічні відносини: перспективи розвитку.</p>			
	12	18	60
<p>7. Теми самостійної роботи студентів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Переклади Біблії українською мовою. 2. Християнські паломницькі центри у світі. 3. Християнські паломницькі центри в Україні. 4. Візантійський стиль ікони: поширення в Україні. 5. Ікона стилю бароко в Україні. 6. Українські іконописці. 7. Томос: історичне значення для православ'я України. 8. Видатні представники православ'я в Україні. 9. Видатні представники українського греко-католицизму. 10. Стан і перспективи розвитку православ'я в Україні (початок ХХІ ст.). 11. Стан і перспективи розвитку греко-католицизму в Україні (початок ХХІ ст.). 12. "Змішані шлюби": між-релігійне й міжконфесійне подружжя (конфесійні погляди). 13. Виховання дітей на засадах християнської етики і моралі. 14. Сімейні цінності і християнська етика. 15. Душпастирські духовно-моральні повчання засобами християнських медіа. 16. Літургія у православ'ї: структура, зміст, значення, символи. 		

17. Літургія в УГКЦ: структура, зміст, значення, символи.
18. Ставлення протестантизму до понять: "багатство, бідність, гроші, фінансові потоки, самодостатність, накопичення капіталу".
19. Погляди християнських церков на цивільні й церковні союзи (шлюби) чоловіка і жінки й відносини (питання чистоти дошлюбних і шлюбних стосунків; вірність - зрада; любов - ненависть; турбота-зневага; вияви childfree; проблема відсутності дітей у сім'ї і питання кількості дітей у сім'ї; багатодітні сім'ї; довголіття шлюбу).
20. Феномен дива в житті людини: містично-терапевтична функція християнства та його засоби (віра, молитва, сповідь, євхаристія, чудотворні ікони, справи милосердя ін.). Поняття "благословення" і "проклинання", "благодать".
21. Соціальна активність Католицької церкви.
22. Погляди християнських напрямів, конфесій на здоровий спосіб життя (проблема алкоголізму, наркоманії, залежностей та ін.; проблема браку любові до себе і до ближнього через турботу про здоров'я).
23. Християнська біоетика: погляди традиційних християнських церков на проблеми абортів, евтаназії, клонування, переливання крові, штучного запліднення.
24. Дух, душа, тіло з точки зору християнського антропологічного вчення. Безсмертність душі. Есхатологічні виміри життя: рай, пекло, чистилище; митарства.
25. Феномен зцілення хворих засобами

	<p>християнства.</p> <p>26.Християнське капеланство в Україні: особливість розвитку.</p> <p>27.Християнська тематика у творах українських письменників.</p> <p>28.Ватикан - місто-держава та його роль у світі.</p> <p>29.Міжособистісні конфлікти на конфесійній основі: тенденції розвитку, шляхи подолання, екуменічні діалоги.</p> <p>30.Християнські свята, що відзначаються на державному рівні в Україні.</p> <p>31.Християнська тематика у художніх фільмах.</p> <p>32.Особливості відображення подій в історії раннього християнства у художніх фільмах.</p> <p>33.Християнська тематика у художніх фільмах.</p> <p>34.Християнська тематика у документальних фільмах.</p> <p>35.Християнські звичаї і традиції в українській побутовій культурі</p>		
8. Система оцінювання курсу			
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>При виставленні заліку (мінімум 50 балів, максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), здобуті при поточному усному оцінюванні (70 балів), при виконанні тестування (30) під час аудиторних занять.</p> <p>Студент, який не набрав 50 залікових балів за відомістю №1, користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2. Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне тестування.</p>		
Шкала	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Сума балів</td> <td style="width: 50%;">Оцінка за національною шкалою</td> </tr> </table>	Сума балів	Оцінка за національною шкалою
Сума балів	Оцінка за національною шкалою		

оцінювання: національна та ECTS	за всі види навчальної діяльності	(для заліку)	
	90 – 100 (A)	відмінно	зараховано
	80 – 89 (B)	добре	
	70 – 79 (C)	добре	
	60 – 69 (D)	задовільно	
	50 - E		
	26 – 49 FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-25 F	незадовільно з повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Підсумковий контроль		Залік	

9. Політика курсу

Академічна доброчесність.

Повага до всіх учасників освітнього процесу;
сприйняття й толерантність до представників різних світоглядів;
забороняється плагіат у підготовці і представленні робіт.

Пропуски занять (відпрацювання).

Відпрацювання пропущених занять через опрацювання матеріалів лекцій, рекомендованої літератури

Виконання завдання пізніше встановленого терміну. Дозволяється, але у зв'язку з поважної причини, підтвердженої документально.

- **Невідповідна поведінка під час заняття.** забороняється зневага до когось з учасників освітнього процесу;
- забороняється некоректні вислови, агресивні прояви поведінки

Додаткові бали: участь у студентських конференціях з дисципліни: 10 б.

10. Рекомендована література

1. Біблія. В Перекладі Івана Хоменка / Режим доступу: <https://www.truechristianity.info/ua/biblia.php>
2. Головащенко С. Історія християнства: курс лекцій / Сергій Головащенко. – К.: 1999. – 351 с.
3. Опанасюк В. В. Історія світових релігій. Формування догматики та культури : навч. посібн. – Суми, 2013. – 110 с.
4. Панич О. Новий Завіт як пам'ятка культури. – Донецьк, 2007. – 80 с.
Шевченко В. М. Словник-довідник з релігієзнавства. – К. : Наук. думка, 2004. – 560 с.

11. Програмові вимоги

1. Християнство за часів Ісуса Христа та апостолів.
2. Період Вселенських соборів у християнстві. Утвердження віровчення. Патристика. Боротьба з єретичними рухами.
3. Великий Церковний розкол (1054 р.).
4. Ранні християнські громади. Перші патріархати (церкви): Єрусалимська церква, Римська церква, Олександрійська Церква, Антиохійська церква.
5. Біблія: структура, значення для християн.
6. Переклади Біблії українською мовою.
7. Загальна характеристика Нового Завіту.
8. Утворення Нового Завіту.
9. Новий Завіт й іудейська релігійна традиція.
10. Новозавітня концепція любові.
11. Євангельські притчі про: навернення грішників; про добрий плід; про зраду і відступництво; про любов і прощення.
12. Вчення про Церкву у Новому Заповіті. Завдання Церкви, структура.
13. Нікео-Константинопольський символ віри.
14. Вчення християн про Пресвяту Трійцю.
15. Христологічні вчення.
16. Вчення християн про Діву Марію.
17. Вчення християн про Церкву.
18. Есхатологічні вчення християнства.
19. Вчення про іконовшанування.
20. Вчення про святих.
21. Вчення Церкви про монастирі, чернецтво.
22. Християнські таїнства.
23. Християнська символіка
24. Святе Передання: джерело православної віри.
25. Структура Вселенського православ'я.
26. Автокефалія, автономія, екзархат: відмінність понять.
27. Православні монастирі і чернецтво. Ісихазм.
28. Богослужіння (Літургія) східного обряду.
29. Літургія Івана Золотоустого: структура, символіка.
30. Святкування християнських свят у православ'ї.
31. Піст як період і аскези у ортодоксальному християнстві.
32. Православ'я у світі: сучасний період розвитку

33. Особливості догматики католицького віровчення.
34. Ватикан – адміністративний центр католицької Церкви. Роль і значення папи Римського в католицькій церкві.
35. Структура й діяльність Католицької Церкви.
36. Богослужіння (меса) латинського обряду в католицькій церкві.
37. Святкування християнських свят у католицькій церкві. Григоріанський календар.
38. Видатні католицькі святині світу.
39. РКЦ в Україні.

40. Запровадження християнства в Україні періоду Київської Русі.
41. Київська митрополія. Галицька митрополія.
42. Анексія Київської Митрополії Московським Патріархатом.
43. Відродження українського православ'я на початку ХХ ст.
44. Становище українського православ'я в період ХХ ст.
45. Новий та новітній періоди розвитку православ'я в Україні.
46. Обряд й обрядовість в українському православ'ї. Мова і обрядовість.
47. Православні святині України
48. Утворення УГКЦ.
49. Етапи історії УГКЦ.
50. Структура УГКЦ, управління.
51. Монаші згромадження УГКЦ.
52. Соціальна активність УГКЦ
53. Спільні ознаки віровчення протестантських організацій.
54. Лютеранство. Англіканство. Кальвінізм. Баптизм.
55. Єговізм.
56. Соціальна активність протестантських організацій.
57. Відношення протестантських організацій до питань біоетики, здорового способу життя.
58. Неохристиянські релігійні організації
59. Пам'ятки християнської архітектури в Україні.
60. Іконопис, іконографічні типи. Феномен чудотворних ікон .
61. Вертеп як театралізоване дійство. Колядки як календарно-обрядові пісні: традиції в Україні та зарубіжжям.
62. Хорове мистецтво в християнстві.
63. Християнська тематика в кіномистецтві.
64. ЗМІ та медіа ресурси в християнстві.

65. Міжконфесійні екуменічні відносини: перспективи розвитку

12. Контактна інформація	
Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства. Аудиторія 503; тел.: 59-60-15 Ел. адреса кафедри: kfsr@pnu.edu.ua Сайт кафедри: https://kfsr.pnu.edu.ua/
Викладач	Білоус Світлана Іванівна
Контактна інформація викладача:	svitlana.bilous@pnu.edu.ua

Викладач: Білоус Світлана Іванівна